

Folketingets Kommunaludvalg

Departementet

Holmens Kanal 22
1060 København K

Tlf. 3392 9300

Fax. 3393 2518

E-mail vfm@vfm.dk

NMJ/ J.nr. 2008-2400-54

Dato: 2. juni 2008

Under henvisning til Folketingets Kommunaludvalgs brev af 30. maj 2008 følger hermed velfærdsministerens endelige svar på spørgsmål nr. 9 (KOU L 174).

Spørgsmål nr. 9:

"Ministeren bedes kommentere KL's talenotat fra foretræde den 29. maj 2008, jf. L 174 - bilag 19."

Svar:

Det fremgår indledningsvis af KL's talenoter, at KL ikke ser nogen alternativer til aftalesystemet, og at KL anerkender, at overholdelse af indgåede aftaler er en forudsætning for aftalesystemet. KL og kommunerne har drøftet metoder til at sikre overholdelse af aftalerne, og borgmesterforsamlingen har besluttet at igangsætte en ny fælles budgetprocedure. KL er imod sanktioner i budgetsamarbejdet og opfatter de fremsatte lovforslag som udtryk for en detailstyring.

Jeg vil hertil bemærke, at formålet med de fremsatte lovforslag er at styrke budgetsamarbejdet ved at give kommunerne et større incitament til at samarbejde om at sikre, at de indgåede aftaler bliver overholdt på udgiftssiden og skattesiden. Velfærdsministeriet er enig med KL i, at overholdelse af indgåede aftaler er en forudsætning for aftalesystemet.

Jeg finder det på den baggrund meget tilfredsstillende, at KL og kommunerne har besluttet at igangsætte en ny fælles budgetprocedure med henblik på at styrke samarbejdet mellem kommunerne om at overholde aftalerne.

Jeg finder ikke, at de fremsatte lovforslag er udtryk for detailstyring af kommunerne. Forslagene sigter mod at sikre overholdelse af aftalerne for kom-

munerne under ét, dvs. overholdelse af de samlede udgiftsrammer for kommunerne under ét og uændret skat for kommunerne under ét.

Med hensyn til anlægsloftet for 2008 anfører KL, at KL anerkender, at der skal tages konjunktursyn, men at anlægsloftet har været ødelæggende for kommunernes planlægning. Nogle kommuner har måttet standse forhandlinger med eksterne leverandører, hvilket efter KL's opfattelse medfører en uhensigtsmæssig prioritering af investeringerne. KL havde hellere set en fælles henstilling til kommunerne og mener, at anlægsloftet bør erstattes af en flerårig anlægsaftale.

Hertil skal jeg bemærke, at det fremsatte lovforslag (L 174) indebærer, at hvis bruttoanlægsudgifterne for kommunerne under ét i 2008 overstiger budgettet, vil der blive foretaget modregning i kommunernes bloktilskud for 2009. Modregningen vil i givet fald omfatte de kommuner, som har overskredet deres anlægsbudget for 2008.

De foreslåede bestemmelser er ikke i konflikt med kommunernes planlægning og budgetlægning. Det er jo netop sådan, at de anlægsprojekter, som kommunerne har planlagt og budgetteret med, kan de også gennemføre. Men de må holde sig inden for de rammer, som anlægsbudgettet angiver.

Det skal endvidere bemærkes, at baggrunden for lovforslaget er den nuværende økonomiske situation med kapacitetspres i økonomien. Det betyder, at det er vigtigt med en fast styring af den offentlige anlægsaktivitet med henblik på at undgå at forstærke dette kapacitetspres.

Med hensyn til driftsudgifterne for 2008 anfører KL, at lovforslaget er ødelæggende for den overførselsadgang, kommunerne har indført for deres institutioner med henblik på at give institutionerne en økonomisk motivation i deres beslutninger. KL anfører endvidere, at der i 2008 er konstateret en vækst i udgifterne på de specialiserede sociale områder.

Jeg skal hertil bemærke, at det fremsatte lovforslag (L 174) indebærer, at hvis serviceudgifterne for kommunerne under ét i 2008 overstiger budgettet, vil der blive foretaget modregning i kommunernes bloktilskud for 2009.

Det er således kommunernes samlede realiserede serviceudgifter for 2008, der lægges til grund ved opgørelsen af budgetoverholdelsen.

Som konsekvens af, at det er opgørelsen for kommunerne under ét, der er afgørende for, om der foretages en regulering af bloktilskuddet, udjævnes virkningen af overførsel af uforbrugte rådighedsbeløb i de enkelte kommuner.

Efter den kommunale styrelseslov er bevillingsmyndigheden hos kommunalbestyrelsen. I kommunerne er denne myndighed i vidt omfang anvendt til at give nogle kommunale institutioner adgang til at overføre overskud og underskud mellem budgetår. Denne anvendelse af bevillingsmyndigheden fratager ikke den enkelte kommunalbestyrelse ansvaret for, at kommunen lever op til rammerne for kommunernes økonomi. Det vil i givet fald være op til kommunalbestyrelsen at give institutionerne nogle rammebetingelser, der sikrer, at kommunen ikke bidrager til overskridelse af de rammebetingelser, der gælder for kommunerne under ét.

Med hensyn til indførelse af det betingede bloktilskud anfører KL, at lovforslaget skaber budgetusikkerhed i kommunerne.

Jeg vil bemærke hertil, at formålet med lovforslaget (L 172) er at understøtte kommunerne i at overholde de indgåede aftaler på udgiftssiden. Hvis kommunerne budgetterer inden for de udgiftsrammer, der er forudsat i aftalen, vil hele det betingede tilskud blive udbetalt. Men hvis kommunerne vælger at budgettere med et højere udgiftsniveau end aftalt, kan finansministeren beslutte, at det betingede tilskud ikke bliver udbetalt.

Ordningen indebærer således et mindre element af usikkerhed i den kommunale budgetlægning, idet beslutning om udbetaling af den betingede del af bloktilskuddet først sker på baggrund af det samlede resultat af kommunernes budgetlægning. Den betingede del af bloktilskuddet udgør dog en meget begrænset del af det samlede bloktilskud og den samlede kommunale økonomi. Usikkerheden for den enkelte kommune er dermed også meget begrænset. Og det skal bemærkes, at usikkerheden alene er et resultat af kommunernes egen budgetadfærd. Hvis kommunerne overholder de aftalte rammer, udbetales hele tilskuddet.

Med hensyn til lovforslaget vedrørende den kommunale skatteudskrivning anfører KL, at lovforslaget vil binde den kommunale skatteudskrivning fast i forhold til et tilfældigt udgangspunkt. KL finder, at der skal være mulighed for at korrigere skatten. Det er efter KL's opfattelse for sent at revidere lovforslaget i 2011, og lovforslaget bør derfor efter KL's opfattelse ændres tidligere eller tages af bordet. KL anfører, at der i stedet for bør udvikles incitamenter til at sætte skatten ned.

Jeg skal hertil bemærke, at lovforslaget (L 173) om nedsættelse af statstilskuddet ved forhøjelser af den kommunale skatteudskrivning indeholder en kombination af individuelle og kollektive sanktioner, hvis der sker en stigning i skatten for kommunerne som helhed. Lovforslaget skal ses på baggrund af, at det nuværende system synes at have en slags systemfejl, som viser sig ved, at skatten har haft en tendens til at stige udover, hvad der er aftalt ved økonomiforhandlingerne.

Der er i lovforslaget betonet incitamentet til at undgå skattestigninger, men jeg tror, det beror på en misforståelse, hvis KL har den opfattelse, at der ikke er incitamenter til at sætte skatten ned. Således vil der bl.a. i kraft af lovforslagets kollektive sanktion ved et samlet aftalebrud også være incitament til at sænke skatten for de kommuner, som har mulighed herfor, idet skattereduktioner vil modvirke eventuelle skattestigninger i andre kommuner, så sanktioner herved kan undgås. Forslaget tilsigter således at styrke kommunernes incitamenter til at samarbejde om at overholde rammerne for kommunerne under ét. KL vil eventuelt i forlængelse af økonomiaftalen kunne påtage sig en vis rolle i forbindelse med koordineringen af de kommunale skatteforhøjelser og skattenedsættelser.

Det følger i øvrigt også af forslaget, at de tilsagn, som regeringen tidligere har givet til kommuner, der nedsætter skatten, om at de ikke vil blive omfattet af eventuelle individuelle modregningskrav ved en fremtidig skatteforhøjelse, fastholdes. Dette gælder således for den enkelte kommune. Endelig fremgår det af lovforslaget, at en kommune, som eventuelt måtte være blevet omfattet af en modregning som følge af en skattestigning, vil få formindsket beregningsgrundlaget for denne modregning, såfremt skatten sættes ned det følgende år.

Under alle omstændigheder vil det fortsat være kommunalpolitikernes ansvar i forhold til borgerne at fastsætte skatten og herunder også at nedsætte den, hvis der er mulighed for det i den pågældende kommune.

Dette lovforslag forhindrer ikke kommunerne i at tilpasse deres skat. Der vil således ikke blive udløst sanktioner, hvis nogle kommuner sætter skatten op, men andre sætter den tilsvarende ned. Det forudsætter naturligvis et vist kommunalt samarbejde om at overholde rammerne for skatterne under ét, jf. min bemærkning om KL's koordinerende rolle.

Med hensyn til revision af ordningen skal det bemærkes, at man efter regeringens opfattelse bør have nogle års erfaring med ordningen, inden den skal tages op til revision. Det vil derfor være for tidligt at tage ordningen op til revision allerede i folketingsåret 2009-10, idet man på det tidspunkt ikke vil have et tilstrækkeligt grundlag for at vurdere, hvordan ordningen fungerer i praksis. Jeg henviser i øvrigt til mit svar på spørgsmål 2 til L 173.

Det bemærkes, at lovforslaget i § 13 indeholder en revisionsbestemmelse, som indebærer, at lovforslaget skal tages op til revision i folketingsåret 2011-12, hvor man vil have nogle års erfaring med ordningen.

